

SPRUITJES MET SPRINKHAAN

- We gaan geen insecten eten omdat ze gezond en duurzaam zijn
- Smaakvolle recepten met insecten zijn hard nodig

Insecten bevatten veel gezonde eiwitten en zijn met weinig grondstoffen zeer efficiënt te kweken. Maar die wijsheid uit Wageningen is onvoldoende om Nederlanders massaal aan het insectenmaal te krijgen, stelt promovendus Grace Tan Hui Shan in het tijdschrift *Food Quality and Preference*.

Tan onderzocht welke psychologische en culturele factoren ten grondslag liggen aan het eten van insecten. Daartoe vergeleek ze de overwegingen van meerdere groepen consumenten in Thailand, waar insecten tot de culinaire traditie behoren, en Nederland, waar ze pas sinds kort te koop zijn.

De Thai kennen veel eetbare insecten en weten vaak ook hoe je ze goed moet bereiden, maar toch eten niet alle inwoners van Thailand insecten. Dat verschilt per provincie, verklaart Tan. De Thai eten vooral lokaal voedsel en wijzen onbekend voedsel af. De Nederlandse consumenten die ze een insectenhap voorzette, stonden veel meer open voor nieuwe gerechten, onderzocht de promovendus uit Singapore.

Ook de Nederlanders zijn onder te verdelen in (beginnende) insecteneters en niet-insecteneters. De eerste groep heeft meestal kennisgemaakt met insectenhapjes op speciale evenementen en vindt de eetbare insect een duurzaam alternatief voor vlees, bleek uit het onderzoek van Tan. De niet-insecteneters vinden de insectenhap er vies uitzien, maar laten zich niet kennen als ze met een mengeling van walging en nieuwsgierigheid een insectenhapje naar binnen schuiven, merkte Tan tijdens de smaakproef. De meeste insecten-mijders vonden de smaak verrassend, maar gaan nu niet insecten op het menu zetten, gaven ze aan in de enquête.

Het rationele duurzaamheidsargument is onvoldoende om insecten op de Nederlandse menukaart te krijgen, concludeert Tan. Er moeten, in navolging van Thailand, sterke recepten komen waar de eigen smaak van het insect goed tot zijn recht komt, waardoor het insect als lekkernij te boek staat. Zo vinden de Thai bepaalde larven van mieren en de Giant Water Bug, een soort kakkerlak, bijzonder smakelijk in specifieke gerechten. Zo moeten er ook in Nederland recepten komen waarin insecten smaak toevoegen. Bijkomende eis is dat de insecten een textuur hebben die lijkt op vlees, aangezien we insecten beschouwen als vleesvervanger. **AS**

VISIE <<

Meer kunstmest

Het gebruik van kunstmest in de wereld blijft de komende jaren stijgen, voorspelt de wereldvoedselorganisatie FAO. In 2018 zal het kunstmestgebruik 25 procent hoger liggen dan in 2008. De groei vindt vooral in Afrika plaats. In Europa zal het kunstmestgebruik dalen. Dat is goed nieuws, vindt Martin van Ittersum, hoogleraar bij Plantaardige productiesystemen.

‘Het is goed om te zien dat het kunstmestgebruik in Europa verder afneemt. In Noordwest-Europa dalen de verkoopcijfers. Veel bodems hier zijn verzadigd met fosfaat. Dat geldt ook voor China, daar moet het kunstmestgebruik ook omlaag om het milieu en grondstoffen te sparen.’

Waarom is de stijging van het gebruik dan toch goed nieuws?

‘Ik vind vooral de stijging in Afrika hoopvol. Collega Joost Wolf liet me juist cijfers zien uit Ethiopië, het stikstofgebruik is de afgelopen jaren verdubbeld, fosfaatgebruik is verdriedubbeld. Dat vertaalt zich in hogere landbouwopbrengsten. Veel Afrikaanse bodems hebben meer meststoffen nodig om de voedselproductie te verbeteren. In veel Afrikaanse landen gebruiken de boeren tussen de 0 en 20 kilo stikstof per hectare. Dat is te weinig om goed te kunnen boeren.’

Is kunstmest nodig om de bodemvruchtbaarheid te verbeteren?

‘Om de bodemvruchtbaarheid te verbeteren, moet je een combinatie hebben van kunstmest, gewasresten en organische mest. Alleen organische mest geeft niet genoeg nutriënten aan de bodem. Maar een hoge kunstmestgift heeft geen zin als een bodem te weinig organische stof bevat of te zuur is.’

Ethiopië subsidieert kunstmestgebruik. Is dat nodig?

‘Subsidies kunnen helpen. Je moet je realiseren dat veel Afrikaanse boeren aan het begin van het seizoen, wanneer ze kunstmest nodig hebben, geen geld hebben. Een subsidie kan er voor zorgen dat ze toch kunstmest kunnen gebruiken. **AS**

STELLING

‘The experience one can gain during the entire PhD project is more valuable than the PhD degree itself’,

Xuezhen Guo, promoveerde op 10 februari in Wageningen